

straten respectivelyk, om 't gene by henlieden alsoo geordonneert, gestatucert en bevolen zal zyn ter beoorlyker executie te stellen, doen alle mogelyke bystand, hulp en assistentie, op poene van hun staat of officie, gepriveert, en andersints arbitralyk gecorrigiert te worden na behoren. En soo speciaal by de voorsz. nader Unie t'Utrecht opgerecht, de sake van de Religie gereferveert is ter dispositie van een yegelyke Provincie in 't particulier; soo is 't, dat wy de voorsz. Staten versoeken, dat sy, onverkort de voorsz. onse provisionele Ordonnantie, en de selve in weerden blyvende, in der sake van der Religie, en appendentie van dien, alfulken middel willen nemen, als sy tot mee-

ste rust en welvaart van de Stad, Steden, en Landen van Utrecht dienlyk vinden sullen, om die in de voorsz. vergaderinge tot Antwerpen te houden, gesien met gemeen advyse een generaal ordre gestelt te worden, sulks als tot gemeen beste, ruste, en eendracht, oorbearlykft bevonden zal worden. Aldus gedaan tot Amsterdam den 23 dag in Martio, anno 1580. onder onsen handen en cachet hier onder gestelt: en was ondertekent, Guillaume de Nassau. Onder stond noch geschreven, by bevel van synder Excellentie ondertekent, Boud. van Berlicom. En was besegelt, met het cachet van synder Excellentie, in roden wasse tusschen wit papier.

VII. MISSIVE van den Prince van Orange aan de Capiteynen en Hoofdluyden der Stad Utrecht, ten eynde zy zich aan het voorsz. Provisioneel Accoord gedragen, den 24 Maart MDLXXX.

Den Prince van Orangien, Grave van Nassau, &c. Lieutenant Generaal van syne Hoogheyd, Erentfeste, eersame, lieve, besondre. Alsoo de Gedeputeerden van den Staten 's Lands van Utrecht, hen by ons binnen der Stad van Amsterdam hebben gevonden, ten eynde met een goede en onderlinge resolutie en gevoegelyke wegen mocht worden versien en ordre gestelt op de disordre en beroerte, onlangs binnen uwer Stad Utrecht gerezen. Soo is 't, dat om alle goede eendrachtigheyd en ruste tusschen de burgers en inwoonders van uwer voorsz. Stad te onderhouden, en alle inconvenienten, swarigheden, en tweedracht, in de tegenwoordige gelegentheyd des tyds seer schadelyk en periculeus wesende te voorkomen, niet bequamer of oorbearlyker is bevonden, om alle saken beoorlyk te beslissen, dan de ordre ofte verklaringe die wy ulieden tegenwoordelyk zyn oversendende: waar beneffens, ten eynde deselve verklaringe van eenen yegelyken beoorlyken mocht worden achtervolgt, aangenomen en onderhouden, en uwe Stad van alle minverstanden en dissensies voortaan verhoed, wy ook niet hebben konnen nalaten ulieden in 't particulier desen te schryven, seer ernstelyk u daar mede vermanende, volgende het goed gevoelen dat wy zyn hebbende van ulieder begeerte en genegentheyd tot eendracht en welvaren uwer Stad, en op ulieder aanbiedingen en beloften van dienstwilghyde en gehoorzaamheyd, aan onste meer reysen gedaan, dat gy u na de voorsz. verklaringe en onse Ordonnantie wilt voegen en reguleren, en daarin metter daat betonen uwe affectie tot den dienst der gemeene

sake, mitsgaders ook tot ulieder eygen eere, welvaren en tranquilliteyt, soo wy gehelyken achten sulks niet alleenlyken tot de selver ulieder ruste en prosperiteyt te dienen, maar ook te strecken tot onderhoudinge van de voorgaande beloften en overkomsten, binnen ulieder Stad deser sake aangaande, gedaan: dewelke niet en behooren vergeten of te rugge gestelt te worden, ten eynde niemanden geen occasie gegeven worde te seggen, dat men geen beloftenissen of accorden is houdende, en overfulks de Religie, en den genen die deselve toegedaan zyn, te lasteren, en in verachtinge te stellen. En mogt gylieden verskert wesen, voor soo vele ons aangaat, dat wy, volgende de goede genegentheyd, gunsteen affectie, die wy altyd uwe Stad en ulieden toegedragen hebben, en noch toedragende zyn, altyd uwer Stad en uwe saken sullen hebben en behouden in sonderlinge recommandatie, ulieden in alles assiterende dat tot uwer welvaren eenigints souden mogen dienstelyk wesen. En alsoo wy ulieder goede gesintheyd en discretie ons verskeren, hebben wy uluyden dese vermaninge wel willen doen, en ook op uwe redelykheyd en devoir ons vertrouwd wende, sullen dese niet langer maken, dan den Almogenden bidden, ulieden, Erentfeste, eersame, lieve, besondere, te nemen in syne heilige hoede. Geschreven tot Amsterdam den 24 Marty 1580. Onder stond, ulieden seer goede vriend, getekent, Guillaume de Nassau: d'opschrift was, den Erentfesten, eersamen onsen lieven, besonderen, Capiteynen en Hoofdluyden der Stad Utrecht, eensamelyk en elk besondere.

VIII. PUBLICATIE van zyn Excellentie den Prince van Orange, provisioneel dieneude tot onderlinge rust en vrede, ter saake van de Roomsche Religie, en om aan die van de Roomsche Religie geen indragt te doen, in dato den 13 May MDLXXX.

Alsoo zyn Princelyke Excellentie by eenige Gedeputeerden, soo van de Magistraat, als van de Gemeente der Stad Utrecht rapport en verhaal is gedaan geweest van de beroerte en onverstant den 7 Maart lestleden binnen derselver Stad geseen, en van de oorsake van dien, neffens exhibitie van verscheide (1) poincten aan den voorn. Magistraat van wegen der burgerye aldaar in geschrifte overgegeven, metten apostillen ende antwoorde van denselven Magistraat in het korte op elk der voorsz. poincten aangetekent, by welke antwoord de decisie van twee derselver poincten, als namentlyk van de versogte interdictione van de Roomsche Religie, ende d'ander van de Hopluyden ende Bevelhebberen uytten Magistraat ende Raad, mitsgaders van heuren eed ontslagen, ende andere in heure plaats daar inne gestelt te hebben, de voorn. Magistraat schynen te refereren ende te stellen ter ordonnantie en dispositie van zyne Excellentie. Soo is 't dat zyne Excellentie wel oentlyk by desen heeft willen verklaren, dat hy seer on-

gaarne met verdriet en leetwesen gehoord en verstaan heeft gehad, soo wel de toekomste van de voorsz. beroerte, als 't gunt daar inne gehandelt, en uyt gevolgt is, hebbende zyn Excellentie altyds gemeynt en vast vertrouwen gehad, dat niet alleen die Overigheyd en Magistraat van de Stad in meerder aansieninge ende weerdigheyd gehouden, maar ook alle voorgaande Ordonnantien, Accoorden ende Overkomsten, en naarder Unie, nopende het stuk van de Religie, beter achtervolgt ende onderhouden souden zyn geweest, conform allen Rechten en wetten, dan dat aldaar alfulken voet van procederen ende onordeninge, tot verstoringe van d'een des anders Religie, ende consequentelyk van de gemeene ruste, soude voorgenomen en gepleegt zyn geweest; verstaande ende ordonneerende overlulks zyn Excellentie (naar communicatie metten Gedeputeerden van de Geunierde Provincien, neffens hem wesende, hier op gehouden) dat omme vorder quaad en nadeel van de welvaart der Stad Utrecht te verhoeden, alle saken blyven en gehouden sullen worden